

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
**The Participation in Political Activities of the People of Khok Si
Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province**

สวาท ฮาดภักดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Sawat Hadpagdee

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: Sawat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี ตามหลักสัปปุริสธรรม 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 4) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน พบว่าตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทุกตัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) แนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ควรประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในกิจกรรมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง ด้านการติดต่อในฐานะของพลเมือง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การเมือง; ประชาชน

Abstracts

This research aimed 1) to study the level of participation in political activities of the people of Khok Si Sub-district, Muang District, Khon Kaen Province; 2) to compare the participation in political activities of the people of Khok Si Sub-district; 3) to study participation in political activities of the people of Khok Si Subdistrict based on the Seven Sappurisadhamma (Virtues of the Gentleman) ; 4) to study the way of participation in political activities of people in Khok Si Sub-district. This study was carried out by means of mixed research methodologies: quantitative and qualitative. The sample consisted of 383 participants and 15 key informants. The statistics used for data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and t-test (One-Way Analysis of Variance). The tools used in data collection included questionnaire and in-depth interview. The obtained data were interpreted by contextual content analysis techniques.

The results of the research were as follows:

1) The participation in political activities of the people of Khok Si Subdistrict overall was statistically rated at a high level.

2) The results of comparing opinions on participation in political activities of the people revealed that the independent variables consisting of sex, age, education level, occupation, and average monthly income were all significantly different at the level of 0.05, according to the hypothesis.

3) The participation in political activities of the people of Khok Si Subdistrict according to the principle of the Seven Sappurisadhamma overall was rated at a high level.

4) The guideline for participation in political activities of people in Khok Si Subdistrict is that the Seven Sappurisadhamma has been applied to various political activities including voting, electoral campaign, and contact as a citizen.

Keywords: Participation; Politics; Population

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีระบอบหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ใช่ระบอบการปกครองที่ดีที่สุดก็ตาม ทั้งนี้เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่เน้นหนักให้ความสำคัญกับประชาชนมากที่สุด เป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ในขณะเดียวกันก็ได้ยึดหลักการว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ การปกครองระบอบประชาธิปไตยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ของ

ประชาชน รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับบัญญัติไว้ว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองประเด็นใดได้บ้าง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญ ของการพัฒนากระบวนการทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยสังคมใดจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสังคมใดที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงข้ามสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ กล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมในการปกครองของพลเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน กับรัฐบาลการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์ประกอบทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (interaction system) ทางการเมืองทั้งหมดจะทำให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้นดังนั้นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะเป็นกระบวนการทางการเมือง (political process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลาริยรู้ทางการเมือง (political socialization) ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อ และพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคมที่เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) (ลิขิต ธีรเวคิน, 2546 : 152)

รัฐธรรมนูญ ถือเป็นกติกาของการอยู่ร่วมกันจะได้บัญญัติไว้อย่างดีเลิศเพียงใด หากประชาชนในประเทศนั้น ไม่สนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง ปล่อยให้กิจกรรมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของนักการเมืองฝ่ายเดียว ก็ยากที่การเมืองการปกครองของประเทศนั้น จะมีความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์และอำนวยประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกบรรจุไว้ในมาตรา 247 ถึง 254 ในหมวด 14 ของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2560 ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองถือเป็นบริบทที่สำคัญยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นการสะท้อนอำนาจประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง สำหรับผู้ใช้อำนาจนี้ประชาชนได้มอบหมายให้ประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ทำการงานแทนปวงชนทั้งประเทศ เราจึงเรียกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยว่ารัฐบาล รัฐบาลนำเจตนารมณ์ของปวงชนมาบังคับใช้โดยใช้ใช้อำนาจอธิปไตยเป็นเครื่องสนับสนุน เพื่อทำให้เจตนารมณ์นั้นบังเกิดผล (จรรยาสุภาพ, 2522 : 189) และกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย (Democratization Process) เป็นกระบวนการทั้งหมดของการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองตั้งแต่แรกเริ่มจนสิ้นสุดสมบูรณ์ กล่าวคือ ตั้งแต่การสิ้นสุดของระบอบเผด็จการเดิมจนถึงการสร้างประชาธิปไตยให้มั่นคง การสร้างและพัฒนาประชาธิปไตยนี้รวมถึงการ

นำเอาขั้นตอนต่าง ๆ ที่เรียกว่าการเปลี่ยนแปลงไปสู่ (Transition) ประชาธิปไตยเสรีหรือประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ (A Liberal or Constitutional Democracy) และการเป็นปึกแผ่น (Consolidation) ที่ตามมา ผลที่ได้รับก็คือ ระบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทางระเบียบวิธีที่จำเป็น เช่น การมีการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอและมีกลไกทางสถาบันที่คอยตรวจสอบอำนาจการบริหาร รวมทั้งการมีหลักประกันซึ่งสิทธิมนุษยชน และวิวัฒนาการของมนุษยชนที่จะมีการสร้างขึ้นใหม่ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเนื่องจาก ระบบการปกครองประชาธิปไตยแบบผู้แทนโดยประชาชนเลือกผู้แทนขึ้นมาทำหน้าที่แทนตนนั้นยังไม่สามารถสนองตอบและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้อย่างทั่วถึง ทั้งการเมืองระดับประเทศและการเมืองท้องถิ่น ประเทศไทยประสบปัญหาในการพัฒนาประชาธิปไตยมาโดยตลอดทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนขาดความสนใจและขาดความรู้ข่าวสารทางการเมือง ในกรณีเช่นนี้มักเกิดขึ้นกับประชาชนที่อยู่ตามชนบทที่อยู่ห่างไกล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมบทบาทของผู้แทน เพื่อให้ผู้แทนที่ทำหน้าที่แทนประชาชนได้เข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ใช่เฉพาะเป็นการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการทำงานของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบาย การบริหารงานของรัฐบาล ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชาชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ บอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสี่ปรัศธรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกัน
4. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8,911 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 383 คน โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโรยามาเน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออก 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อปี เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเด็นวัดระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ

คะแนน 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

4.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.3 ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ขออนุญาตพร้อมทั้งชี้แจงถึงจุดประสงค์ของการวิจัยให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (กลุ่มตัวอย่าง) ทราบก่อน

4.4 แจกแบบสอบถามให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชาชนตอบแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามชุดนั้น เพราะผู้วิจัยจะได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากพบว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตอบคำถามไม่ครบทุกข้อ ผู้วิจัยจะได้ถามคำตอบข้อนั้นได้ทันที

4.5 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง และเก็บแบบสอบถามโดยเรียงตามเลขที่แบบสอบถาม จากเลขที่ 1 ถึงเลขที่ 383

4.6 เตรียมแบบสอบถามที่เรียงเลขแล้วไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

5.2 บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.3 การจัดกระทำข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทสำรวจรายการ (Check List) ทำการลงรหัสข้อมูลตามคุณลักษณะของข้อมูล

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดระดับความคิดเห็น/พฤติกรรมตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งค่าของคำตอบเป็น 5 ระดับ

จากนั้นทำการแบ่งช่วงระดับคะแนนด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ออกเป็น 5 ช่วง เพื่อแปลความหมายจากผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนช่วงที่ต้องการ} \\ \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (5 - 1) / 5 \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\text{คะแนนเฉลี่ย } 4.21 - 5.00 \quad \text{หมายถึง ระดับมากที่สุด}$$

คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

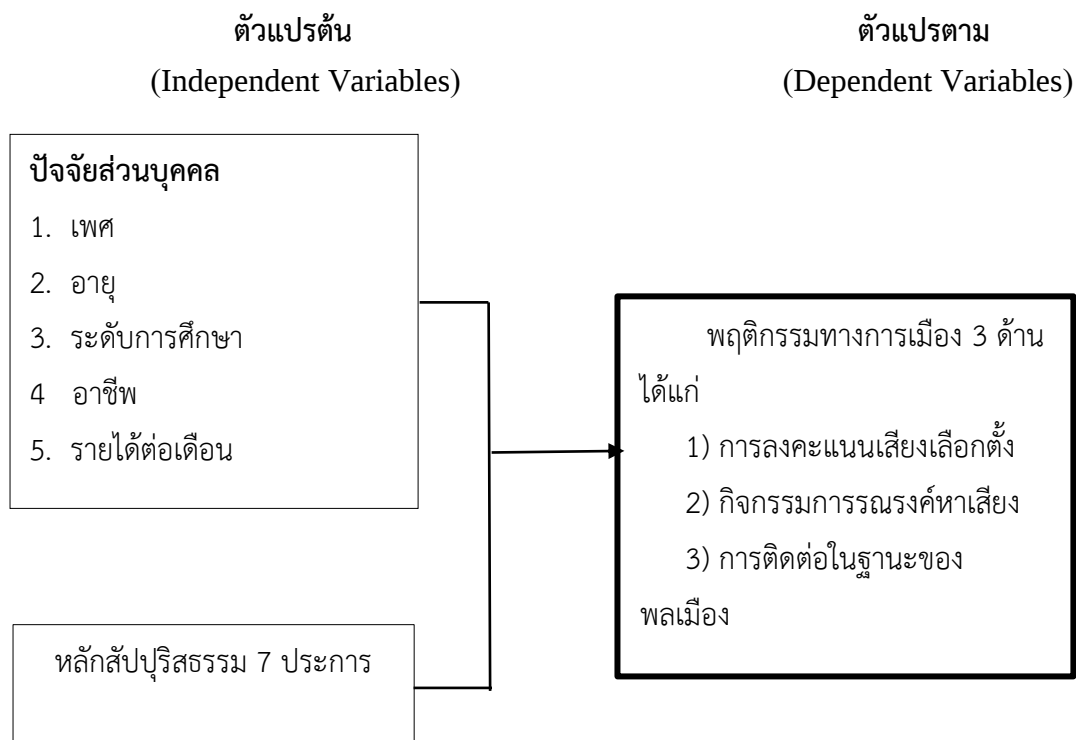
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย () ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปร

6.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 383 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ทำงาน มีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 54.83 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.84 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.84 อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/ปศุสัตว์ /ประมง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.41

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการลงคะแนนเสียง ($\bar{X} = 3.75$) และ ด้านการติดต่อในฐานะของพลเมือง ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ผลระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสัปปุริสธรรม 7

1. พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชน ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมา คือ ด้านความเป็นผู้รู้จักผล ($\bar{X} = 3.77$) และ ด้านความเป็นผู้รู้จักตนเอง ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การสัมภาษณ์แนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็น ด้านการลงคะแนนเสียง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยทำให้ประชาชนมีอำนาจเหนือผู้สมัครรับเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเบื้องต้นของขบวนการทางการเมืองของประชาชน โดยที่การร่วมขึ้นขอบของพลเมือง และแรงกดดันของผู้สมัครรับเลือกตั้งทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล ประชาชนต้องคอยติดตามประวัติและข่าวคราวเกี่ยวกับผู้สมัครอยู่เสมอ โดยส่วนตัวได้ชักชวนคนประชาชนภายในหมู่บ้านให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ได้ทำการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ท่านสนใจติดตามข่าวสารการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้ร่วมตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และได้มีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2. ความคิดเห็น ด้านกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง พบว่า ประชาชนได้สังเกตการณ์ปราศรัยหาเสียงทางการเมือง สังเกตพฤติกรรมของนักการเมืองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ออนไลน์ เป็นต้น เข้าร่วมพูดคุยการเลือกตั้งตามที่สาธารณะ เข้าร่วมสนทนากการเลือกตั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พูดชี้ให้เห็นผลดีของการไปเลือกตั้ง อธิบายให้เห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง พูดชักชวนชี้แนะให้ไปเลือกตั้งตามวันเวลา การสนทนาหรือแสดงความคิดเห็นการเลือกตั้งกับบุคคลในครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลอื่น และได้มีการติดตามผลการเลือกตั้งผ่านสื่อต่าง ๆ

3. ความคิดเห็นด้านการติดต่อในฐานะของพลเมือง พบว่า ประชาชนตำบลโคกสีได้มีการติดต่อประสานงานกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประจำ โดยการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะ เช่น ปัญหาครอบครัวหรือปัญหาส่วนตัว และได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษในเรื่องปัญหาสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม หรือการบริหารงานของรัฐบาลท้องถิ่น เพราะสามารถตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะติดต่อโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ภายใต้สภาพแวดล้อมนั้น ๆ เราเป็นผู้นำท้องถื่นอยู่แล้วจึงสามารถตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะติดต่อโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ภายใต้สภาพแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งโดยปกติการติดต่อกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมักไม่มีความขัดแย้งโดยตรงกับกลุ่มบุคคลอื่น ได้เข้าร่วมกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทั้งนี้การเข้าร่วมกิจกรรมเพราะถือเป็นหน้าที่ต้องกระทำ และเป็นไปด้วยความสมัครใจ และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักเหตุ ผู้นำท้องถิ่นทราบระเบียบข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ของชุมชน มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ให้บริการประชาชน ทราบถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การให้บริการช่วยเหลือของผู้นำชุมชน ตั้งมั่นอยู่ในหลักแห่งกฎหมาย ให้บริการประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้องปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักผล ผู้นำท้องถิ่นมุ่งมั่นในการทำงานให้ถึงจุดหมายที่ ประชาชนต้องการ เมื่อประชาชนมีการร้องเรียนต่อการปฏิบัติงานคณะกรรมการ ชุมชนก็สามารถยอมรับและชี้แจงได้ มีการบริหารจัดการที่ดี ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อชุมชน ได้ทราบถึงผลเสียที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างไม่ต้อง ดูแลและให้บริการเต็มที่เมื่อมีประชาชนมา ขอรับบริการหรือติดต่อซักถาม

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักประมาณ ผู้นำท้องถิ่นพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นของชุมชนนั้น ๆ มีการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ อย่างสูงสุด จัดกิจกรรมส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียงใน ชุมชน บริหารจัดการงบประมาณภายในชุมชนได้ อย่างเพียงพอและทั่วถึง เข้าใจในผลที่ได้รับจากการรู้จักประมาณใน การบริหารจัดการทรัพยากรภายในชุมชนนักการเมืองสนับสนุนส่งเสริมชุมชนให้

มีสุขภาพที่ดี มีความสุข สนับสนุนชุมชนที่มีการพัฒนาให้ได้รับรางวัลและงบประมาณ มีความเป็นกลางในการยกย่องชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ประพฤติตนเป็นที่รัก เป็นยอมรับของประชาชนในชุมชน และใช้หลักมทิตาธรรมในการพัฒนาชุมชน

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักตน ผู้นำท้องถิ่นมีความสามารถในการวางตัวได้อย่างเหมาะสม เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน ปรับตัวเข้ากับประชาชนในชุมชน

8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักกาลเวลา ผู้นำท้องถิ่นมีการลำดับขั้นตอนในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและตรงต่อเวลา จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ ช่วงวันหยุด สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันท่วงทีและรู้ว่าจะไรควรทำก่อนอะไรควรทำทีหลัง ให้การดูแลความปลอดภัยในสถานการณ์ อุกเหินในช่วงเวลาที่เหมาะสม

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมีความจริงใจต่อการให้บริการกับประชาชน ให้บริการต้อนรับ ดูแลผู้เข้ามาศึกษาดูงานในชุมชนให้ความช่วยเหลือตามสภาพความเดือดร้อนในชุมชน รับฟังเหตุผลทั้งฝ่ายผู้นำและประชาชนในชุมชน บริหารจัดการชุมชนและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน

10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 รู้จักบุคคล ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้นำในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ประเพณี จริยธรรม เช่น เข้าวัดฟังธรรม เป็นต้น รับฟังปัญหาจากประชาชนในชุมชนทุกระดับฐานะพร้อมให้คำแนะนำและช่วยเหลืออย่างเต็มที่มอบหมายหน้าที่ในชุมชนให้กับบุคคลที่มี ความสามารถในการชุมชนและการให้ความอนุเคราะห์ดูแลผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

อภิปรายผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

1. ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านการลงคะแนนเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชน

ภายในเขตพื้นที่ตำบลโคกสีมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามและตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง การร่วมในกำหนดนโยบายการพัฒนาในพื้นที่ สอดคล้องกับ ทรงพล โชติกเวชกุล และคณะ (2564 : 244-265) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนภายในเขตพื้นที่ตำบลโคกสีมีความสนใจและ สังเกตการณ์ปราศรัยหาเสียงทางการเมืองเข้าร่วมสังเกตการณ์พูดคุยทางการเมืองตามที่สาธารณะ ร่วมสังเกตการณ์ระหว่างนับคะแนนในการดำเนินการเลือกตั้ง มีการสนทนาหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับบุคคลในครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลอื่น ตลอดจนถึงการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การสังเกตพฤติกรรมของนักการเมืองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เฟสบุค เว็บบอร์ด เป็นต้น และมีการติดตามผลการดำเนินงานของรัฐบาลผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าแพง เป็นต้น

3. ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านการติดต่อในฐานะของพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนภายในเขตพื้นที่ตำบลโคกสีมีความรู้ความเข้าใจว่า เมื่อการเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองจะทำให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองจะทำให้เข้าใจสิทธิและเสรีภาพทางการเมือง เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองจะเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนความเดือดร้อน เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองได้ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองได้ส่งเสริมให้มีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองได้ชักชวนให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง เมื่อเข้าไปเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองจะทำให้เกิดการประนีประนอมเจรจาทางการเมือง

อภิปรายผลระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสัปปุริสธรรม 7

ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักปฐิธธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ รู้จักหลักการ รู้จักหลักเกณฑ์

และระเบียบการบริหารจัดการ ด้านความเป็นผู้รู้จักผล รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้หน้าที่และรู้ประโยชน์ที่พึงประสงค์ ด้านความเป็นผู้รู้จักตน คือ รู้ว่าตัวตนของเราเป็นใคร มีฐานะหรือทำหน้าที่อะไร ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ ความพอเพียงในความเป็นอยู่ ในการใช้จ่ายทรัพย์ ด้านความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาอันเหมาะสมว่าเวลาไหนควรทำ เวลาไหนไม่ควรทำและระยะเวลาในการทำงาน การจัดคนเข้าทำงาน ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชน ที่ประชุม การประพัตติตัวในที่ประชุม การเข้าหาชุมชนหรือกลุ่มคนในสังคม ด้านความเป็นผู้รู้จักบุคคล ความแตกต่างแห่งบุคคล ความสามารถ คุณธรรม อัจฉริยภาพ ทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น บริหารจัดการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง รักษากฎระเบียบที่ตั้งไว้ เคารพความคิดเห็นของกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการในชุมชน แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์การทำงาน และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนเอง และชุมชนอยู่เสมอ สอดคล้องกับ พระณัฐพงษ์ กิจจสาร (พลเวียง) (2558 : 104-118) ที่ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสัปปริสธรรม 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสัปปริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจด้านอารมณ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสัปปริสธรรม 7 พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสัปปริสธรรม 7 โดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ควรมีดุลยพินิจในการตัดสินใจ และควรแสดงออกด้วยความจริงใจ และ ขัดแย้งกับ บุศรา โพธิสุข (2558 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

หลักสัปปริสธรรม 7 จำแนกโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหากประชาชนหากมีความสนใจใฝ่รู้และเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเมื่อนำหลักสัปปริสธรรม 7 ประการ ซึ่งเป็นธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คือ ความเป็นคนดีที่สมบูรณ์ เป็นธรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะผู้ที่ป็นหัวหน้าคน หรือ ผู้นำที่จะต้องเป็นผู้รู้จักเหตุผล รู้จักตัวเอง และผู้อื่น รู้จักกาลเทศะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรู้จักนัยยะความต้องการความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อจะได้เลือกใช้คนให้ถูกกับงานหรือใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ และถือปฏิบัติ เมื่อมีการประยุกต์ใช้ในลักษณะที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกิดพฤติกรรม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันสอดคล้องกับ พระศตวรรษ กิตติปาโล (2562 : 3113-3114) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรมในการส่งเสริมการปกครอง ของพระสังฆาธิการในเขตจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการในเขตจังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรมในการส่งเสริมการปกครอง ด้านหลักอัมมมัญญาตา ด้านหลักอัทธัญญาตา ด้านหลักมัตตัญญาตา ด้านหลักมัตตัญญาตา และด้านหลักปุกคัลโปปรัญญาตา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ พระจำรัส ฐิตธมโม (สวาสโพธิ์กลาง) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารจัดการชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนวัดใหม่พิเรนทร์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารจัดการชุมชนวัดใหม่พิเรนทร์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ 3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารจัดการชุมชนวัดใหม่พิเรนทร์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารจัดการชุมชนวัดใหม่พิเรนทร์ เขตบางกอกใหญ่กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และบุคคลที่มีอายุ อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารจัดการชุมชนวัดใหม่พิเรนทร์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเป็นสารสนเทศประกอบเพื่อพิจารณา กำหนดนโยบายให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสัปปุริสธรรม 7

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรณรงค์ให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อย่างต่อเนื่องและโดยรอบด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นและในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีจุดเด่นด้วย

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้หลักธรรมอื่น ๆ ด้วย

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วย
- 3.2 ควรส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดถึงผู้นำท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา สุภาพ. (2522). *การพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2522.
- ทรงพล โชติกเวชกุล และคณะ. (2564). พฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 2. *Journal of Modern Learning Development*. 6 (6), 244-265.
- บุศรา โพธิสุข. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.
- พระณัฐพงษ์ กิจจสาร (พลเวียง). (2558). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสัปปุริสธรรม 7. *วารสาร มมร. ร้อยเอ็ด*. 4 (1), 104-118.
- พระศตวรรษ กิตติปาโล. (2562). การประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรมในการส่งเสริมการปกครอง ของพระสังฆาธิการในเขตจังหวัดนนทบุรี. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*. 7 (2), 313-314.
- ลิขิต อีระเวคิน. (2546). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.